

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE M. KROSNO I KROŚNIENSKIM W 2006 ROKU.

WSTĘP

Celem opracowania raportu jest przeprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przy założeniu o maksymalnym wykorzystaniu informacji zbieranych w ramach obowiązującej sprawozdawczości o rynku pracy.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwoli w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawowym źródłem informacji do przeprowadzenia monitoringu są dane zgromadzone w sprawozdaniach MPiPS -01. W opracowaniu wykorzystane został podział na zawody nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe ze względu na wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Analiza ta obejmuje zarówno część diagnostyczną opracowaną na podstawie sprawozdań MIPS-01 (załączniki 2 i 3) za 2006 rok jak i część prognostyczną opracowaną na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych oraz w zakładach pracy w oparciu o próbę przekazaną z Głównego Urzędu Statystycznego.

Monitoring zawodów został opracowany na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności, która funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. i dotyczy: 30 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 392 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 1707 zawodów i specjalności (kod sześciocyfrowy). Ponadto przy opracowaniu monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. z późniejszymi zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r.

Tabela 1. Struktura grup wielkich klasyfikacji i poziomy kwalifikacji

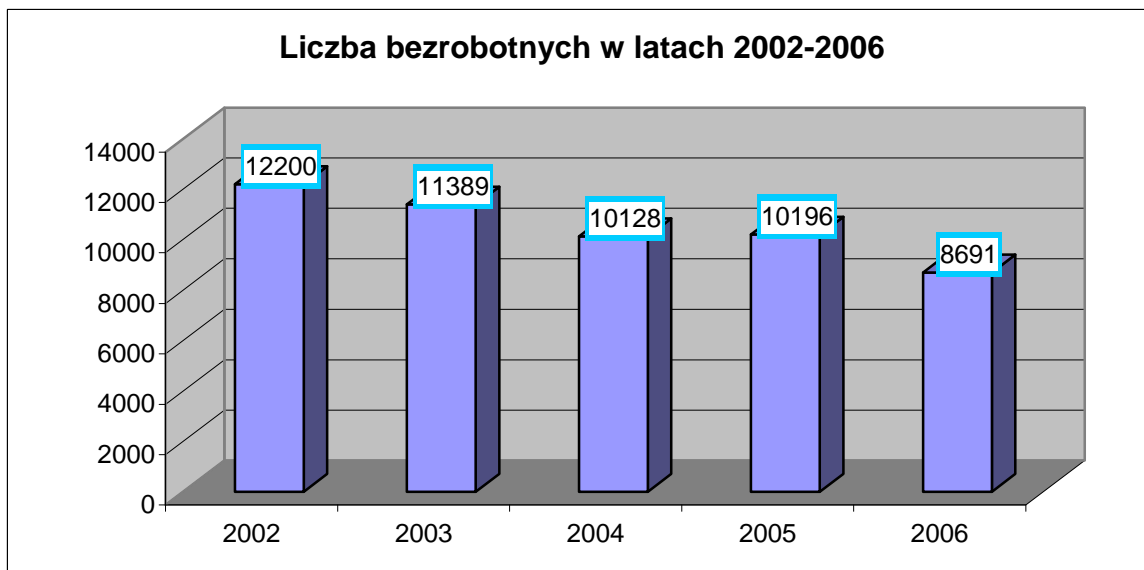
Lp.	Nazwa grupy wielkiej	Liczba grup w ramach grupy wielkiej			Liczba zawodów i specjalności	Poziom kwalifikacji
		dużych	średnich	elementarnych		
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	3	6	33	43	-
2	Specjaliści	4	20	65	440	4
3	Technicy i inny średni personel	4	17	69	313	3
4	Pracownicy biurowi	2	7	20	51	2 lub 3
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2	7	21	77	2 lub 3
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4	8	13	40	2
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4	17	74	318	2
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3	20	72	338	2
9	Pracownicy przy pracach prostych	3	10	21	83	1
10	Siły zbrojne	1	4	4	4	-
	RAZEM	30	116	392	1.707	

1. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec 2005 r. powiat krośnieński zamieszkiwało **110314** osób, a powiat miasto Krosno **48346** osób (łącznie 158660 osób). Na terenie obu powiatów zamieszkuje 66,9 tys. osób (32,0 tys. miasto Krosno, 34,9 tys. powiat ziemski) w wieku aktywności zawodowej (bez służb mundurowych i straży).

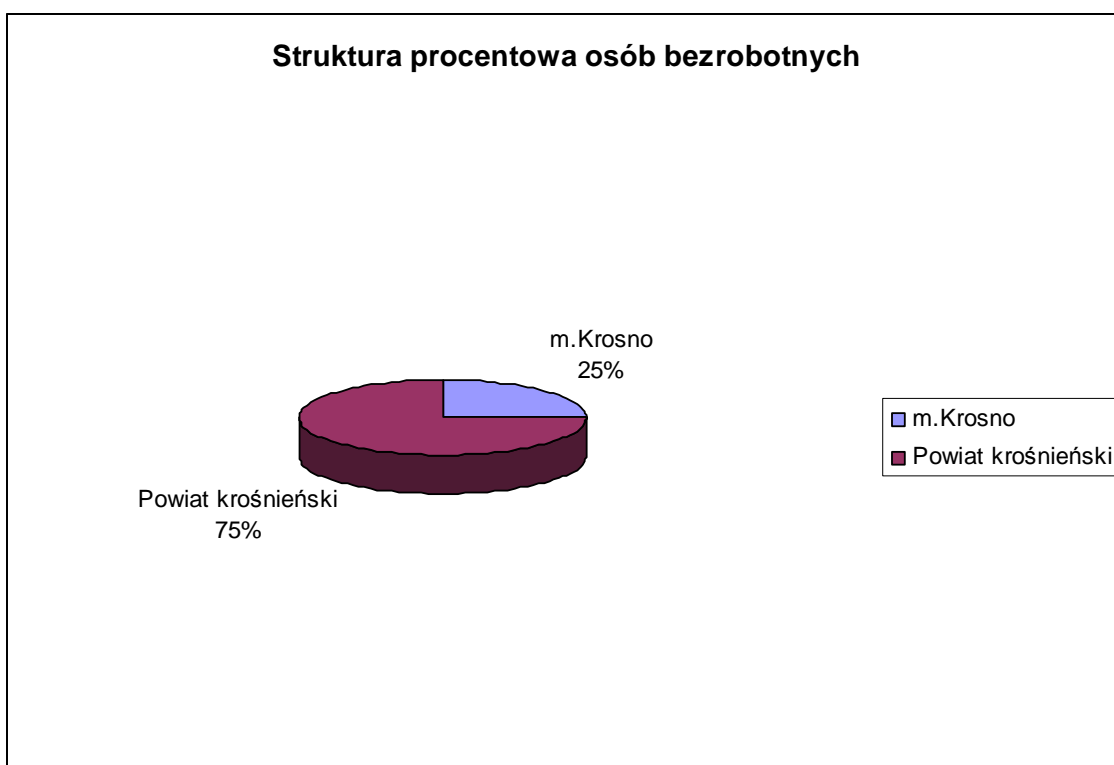
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Krośnie na koniec grudnia 2006 roku wynosiła **8691** osób (w tym **5267** kobiet) i była niższa o **1505** w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2005 roku.

W powiecie m. Krosno liczba bezrobotnych wynosiła **2165** (w tym **1356** kobiet), natomiast w powiecie krośnieńskim **6526** (w tym **3911** kobiet). Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2006 r. wynosiła **13,2%** i była niższa o **1,6%** od stopy bezrobocia w Polsce i o **3,2** od stopy bezrobocia w woj. podkarpackim. W powiecie krośnieńskim stopa bezrobocia wyniosła **18,6%**, natomiast w powiecie grodzkim **6,8%**.

Analiza danych dotyczących ilości i stopy bezrobocia wskazuje na pozytywne trendy, niemniej jednak zjawisko bezrobocia jest nadal problemem wymagającym działań o dużej skuteczności i zgodnej współpracy partnerów rynku pracy w tym szczególnie szkół i pracodawców.

Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie jest kondycja gospodarcza kraju i regionu oraz kwestia nie dostosowania rozmiarów struktury kształcenia kadr kwalifikowanych do potrzeb gospodarki narodowej, tj. dysproporcja między edukacją a pracą w ujęciu globalnym. Ogromne znaczenie mają też wchodzące na rynek pracy wyże demograficzne z przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.

Tabela 2. Osoby bezrobotne wg wykształcenia 31.12.2006r.

Rejon	Wyższe	Policealne i śr. zawod	Średnie ogólnoksz.	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjum i poniżej
Krosno	281	661	199	568	456
Powiat kroś.	419	1631	402	2294	1780
Ogółem	700	2292	601	2862	2236

Tabela 3. Osoby bezrobotne według wykształcenia – struktura procentowa

Rejon	Wyższe	Policealne i śr. zawod	Średnie ogólnoksz.	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjum i poniżej
Krosno	13	30,5	9,2	26,2	21,1
Powiat kroś.	6,4	25	6,2	35,1	27,3
Ogółem	8	26,4	7	32,9	25,7

Najbardziej reprezentatywny poziom struktury osób bezrobotnych obejmuje 10 wielkich grup zawodowych tj.

- 1 - Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- 2 - Specjaliści
- 3 - Technicy i inny średni personel
- 4 - Pracownicy biurowi
- 5 - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
- 6 - Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
- 7 - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- 8 - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- 9 - Pracownicy przy pracach prostych
- 10 - Siły zbrojne

POWIAT M. KROSNO

Na koniec grudnia 2006 roku zarejestrowanych było w powiecie m. Krosno **2165** osób, w tym **1356** kobiet.

W grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym – 4,
- kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym – 3.

W grupie specjalistów największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- specj. ds. organizacji usług gastr., hotelarskich i turystycznych – 26,
- specjalista administracji publicznej – 18,
- nauczyciel nauczania początkowego – 16,
- specjalista ds. marketingu i handlu – 15,
- nauczyciel języka obcego -13,
- pozostali inż. budownictwa i inżynierii środowiska – 12,

- ekonomista – 11,
- pozostali specj. ds. ekonomicznych i zarządzania – 10,
- pielęgniarka - 9,
- asystent prawny – 9.

W grupie: technicy i inny średni personel największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- asystent ekonomiczny – 40,
- handlowiec (technik handlowiec) – 24,
- pracownik administracyjny (technik administracji) – 22,
- technik mechanik - 17,
- przedstawiciel handlowy – 17,
- księgowy – 14,
- technik technologii odzieży – 13,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 12,
- organizator usług hotelarskich (technik hotelarstwa) – 11,
- technik informatyk – 10.

W grupie: pracownicy biurowi największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- pracownik biurowy (technik prac biurowych) - 50,
- magazynier - 31,
- pozostali pracownicy ds. finansowo-statystycznych – 28,
- sekretarka – 9,
- asystent rachunkowości (technik rachunkowości) – 9.

W grupie: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- sprzedawca – 258,
- kucharz – 44,
- fryzjer – 24,
- kelner – 19,
- pracownik ochrony mienia i osób (technik ochrony fizycznej osób i mienia) – 9.

W grupie: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- ogrodnik terenów zieleni – 2,
- ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych – 1,
- pozostali robotnicy leśni i pokrewni – 1.

W grupie: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- ślusarz – 25,
- obuwnik przemysłowy – 24,
- zdobnik szkła – 20,
- szwaczka – 19,
- tokarz – 18,
- krawiec – 18,
- murarz – 17,
- cukiernik – 15,
- formowacz wyrobów szklanych – 14,
- malarz budowlany – 13,
- sortowacz – brakarz szkła – 12,

- pozostali mechanicy pojazdów samochodowych – 11,
- hutnik dmuchacz szkła – 11.

W grupie: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- kierowca samochodu ciężarowego – 18,
- kierowca samochodu osobowego – 16,
- monter mebli – 7.

W grupie: pracownicy przy pracach prostych największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- sprzątaczką – 34,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 28,
- robotnik gospodarczy – 27,
- pakowacz -20,
- pomoc kuchenna – 14,
- robotnik budowlany – 13,
- robotnik magazynowy – 11.

W grupie siły zbrojne zarejestrowanych była 1 osoba:

- żołnierz zasadniczej służby wojskowej - 1

Ponadto osób bez zawodu było **242**.

POWIAT KROŚNIENSKI

Na koniec grudnia 2006 r. w powiecie krośnieńskim zarejestrowanych było **6526** osób, w tym **3911** kobiet.

W grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany – 5,
- prezes – 2,
- kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym – 2.

W grupie specjalistów największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- specj. ds. organizacji usług gastr., hotelarskich i turystycznych – 48,
- nauczyciel języka polskiego – 26,
- specjalista administracji publicznej – 24,
- pozostali inż. budownictwa i inżynierii środowiska – 22,
- ekonomista – 18,
- pozostali specj. ds. ekonomicznych i zarządzania – 18,
- nauczyciel wychowania fizycznego – 15,
- nauczyciel nauczania początkowego – 15,
- specjalista ds. marketingu i handlu – 14,
- pedagog – 13,
- nauczyciel języka obcego -10.

W grupie: technicy i inny średni personel największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- asystent ekonomiczny – 142,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 71,
- technik technologii odzieży –53,

- pracownik administracyjny (technik administracji) – 53,
- technik mechanik - 52,
- handlowiec (technik handlowiec) – 48,
- technik budownictwa – 45,
- technik rolnik – 32,
- przedstawiciel handlowy – 27,
- księgowy – 25,
- technik mechanizacji rolnictwa – 23,
- technik ochrony środowiska – 15,
- technik poligraf -14,
- technik technologii drewna – 13,
- pozostali technicy technologii żywności – 13,
- laborant chemiczny – 12,
- technik elektryk – 11,
- technik urządzeń sanitarnych – 10,
- technik informatyk – 10,
- plastyk – 10.

W grupie: pracownicy biurowi największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- pracownik biurowy (technik prac biurowych) - 79,
- magazynier - 60,
- pozostali pracownicy ds. finansowo-statystycznych – 36,
- kasjer handlowy – 15,
- asystent rachunkowości (technik rachunkowości) – 12,
- telefonistka – 12,
- pozostali magazynierzy i pokrewni – 11.

W grupie: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- sprzedawca – 583,
- kucharz – 168,
- fryzjer – 78,
- bufetowy (barman) – 31,
- opiekunka domowa – 25,
- pracownik ochrony mienia i osób (technik ochrony fizycznej osób i mienia) – 19,
- kucharz małej gastronomii – 10,
- opiekunka dziecięca – 10.

W grupie: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- robotnik leśny – 57,
- rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej – 11,
- drwal – 10,
- ogrodnik terenów zieleni – 8.

W grupie: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- ślusarz – 141,
- obuwnik przemysłowy – 110,
- kaletnik – 109,
- krawiec – 105,

- szwaczka - 99,
- murarz - 76
- cukiernik – 60,
- piekarz – 52,
- tokarz - 51,
- hutnik – dmuchacz szkła – 40,
- zdobnik szkła – 39,
- pozostali mechanicy pojazdów samochodowych – 38,
- formowacz wyrobów szklanych – 32,
- mechanik samochodów osobowych – 30,
- przędzacz – 29,
- betoniarz – 27,
- tkacz – 26,
- stolarz 25,
- meliorant – 23,
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie – 23,
- malarz budowlany – 23,
- sortowacz – brakarz szkła – 20,
- pozostali stolarze i pokrewni – 20,
- szlifierz szkła gospodarczego i technicznego – 19,
- stolarz meblowy – 19,
- mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych – 18,
- posadzkarz – 16,
- mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 15,
- pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń – 15,
- monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych – 14,
- tapicer – 14,
- konserwator budynków – 13,
- pozostali formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła – 12,
- spawacz ręczny łukiem elektrycznym- 11,
- rzeźnik wędliniarz- 11,
- cieśla -10,
- układacz nawierzchni drogowych – 10,
- blacharz samochodowy – 10.

W grupie: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- kierowca samochodu ciężarowego – 44,
- kierowca samochodu osobowego – 24,
- pozostali operatorzy urządzeń do procesów chemicznych i produkcji chemikaliów – 16,
- wiertacz odwiertów eksploatacyjnych i geofizycznych – 14,
- operator maszyn do obróbki skrawaniem – 13,
- pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali – 11,
- operator urządzeń przetwórstwa owocowo – warzywnego – 11,
- kierowca ciągnika rolniczego – 11,
- pozostali operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego – 10,
- monter mebli – 10.

W grupie: pracownicy przy pracach prostych największą ilość osób bezrobotnych stanowili:

- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 141,

- robotnik gospodarczy – 123,
- robotnik budowlany – 104,
- sprzątaczką – 85,
- pomoc kuchenna – 49,
- pakowacz – 44
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 27,
- sortowacz – 25,
- palacz pieców zwykłych -22,
- pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni – 20,
- salowa – 18,
- robotnik magazynowy – 17,
- dozorca – 15,
- prasowaczka (ręczna) – 10,
- robotnik drogowy – 10.

W grupie siły zbrojne zarejestrowanych było 12 osób:

- żołnierz zasadniczej służby wojskowej – 9,
- żołnierz nadterminowej zasadniczej służby wojskowej – 3.

Ponadto osób bez zawodu było **903**.

Pod względem rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najwięcej osób zarejestrowanych było w końcu 2006 r. w następujących sekcjach PKD:

POWIAT M. KROSNO

- Działalność nie zidentyfikowana – 923,
- Przetwórstwo przemysłowe – 302,
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 174,
- Budownictwo – 38,
- Edukacja – 31,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospod. – 25,
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 24,
- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała - 22,
- Administracja publ. i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiec. społ. i powsz. ubezpiec. zdrowotne- 18,
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność – 14,
- Hotele i restauracje – 13,
- Pośrednictwo finansowe – 6,
- Górnictwo – 3,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę – 2,
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – 1,
- Rybactwo – 0,
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 0,
- Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0

POWIAT KROŚNIEŃSKI

- Działalność nie zidentyfikowana – 2453,
- Przetwórstwo przemysłowe – 954,

- Handel hurt. i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego – 376,
- Administracja publ. i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiecz. społ. i powsz. ubezpiecz. zdrowotne – 187,
- Budownictwo – 168,
- Ochrona zdrowia i opieka społeczna – 86,
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – 82,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – 71,
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność – 56,
- Edukacja – 51,
- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 44,
- Hotele i restauracje – 43,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę – 30,
- Pośrednictwo finansowe – 10,
- Górnictwo – 8,
- Rybactwo – 0,
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 0,
- Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.

Pod względem napływu osób bezrobotnych wg zawodów najwięcej osób zarejestrowało się w następujących zawodach:

POWIAT M. KROSNO

W powiecie m. Krosno ogółem zarejestrowało się w 2006 r. **3109** osób, w tym najwięcej:

- bez zawodu – 335,
- sprzedawca 264,
- asystent ekonomiczny (technik ekonomista) – 68,
- specj. ds. org. usług gastr. hotelarskich i turystycznych – 62,
- ślusarz – 62,
- hutnik – dmuchacz szkła – 57,
- technik mechanik – 52,
- pracownik biurowy (technik prac biurowych) - 52,
- kucharz – 46,
- handlowiec (technik handlowiec) – 44,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 43,
- magazynier - 43,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 34,
- robotnik gospodarczy – 33,
- fryzjer – 32,
- zdobnik szkła – 31,
- ekonomista - 30

POWIAT KROŚNIEŃSKI

W powiecie krośnieńskim zarejestrowało się w 2006 r. **6994** osób, w tym najwięcej:

- bez zawodu - 753,
- sprzedawca – 443,
- ślusarz -74,
- asystent ekonomiczny (technik ekonomista) – 185,
- technik mechanik – 146,
- ślusarz – 146,

- robotnik gospodarczy – 134,
- hutnik – dmuchacz szkła – 125,
- robotnik budowlany – 107,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 100,
- technik budownictwa – 99,
- kucharz – 96,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 88,
- specj. ds. organizacji usług gastr., hotelarskich i turystycznych – 87,
- murarz – 86,
- szwaczka – 78,
- handlowiec (technik handlowiec) – 77,
- technik technologii odzieży – 73,
- krawiec -73,
- kierowca samochodu ciężarowego – 72,
- fryzjer – 69,
- obuwnik przemysłowy – 69,
- cukiernik – 63,
- pozostali mechanicy pojazdów samochodowych – 62,
- pakowacz – 62,
- pracownik biurowy (technik prac biurowych) – 60.

Z przedstawionej analizy wynika, iż zdecydowanie najwięcej zarejestrowanych jest osób z bardzo niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Ponad **2200** osób posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Na terenie powiatu krośnieńskiego 27,3% osób posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe, a tylko 6,4% posiada wykształcenie wyższe natomiast w powiecie m. Krosno 21,1% posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe, a 13% posiada wykształcenie wyższe. Dużą liczbę osób bezrobotnych stanowią osoby, które pracowały na stanowiskach pomocniczych, niewymagających specjalistycznych kwalifikacji, często pracownicy sezonowi. Z analizy napływu osób bezrobotnych wynika, iż sporo osób rejestruje się i wyrejestrowuje nawet kilkakrotnie w ciągu roku. Ponadto samo posiadanie odpowiedniego zawodu, nawet przy dużym zapotrzebowaniu na rynku pracy nie powoduje, iż są oni rozchwytywani na rynku pracy. Często nie posiadają oni doświadczenia zawodowego albo mają długą przerwę w wykonywaniu zawodu, co nie ułatwia im znalezienia zatrudnienia. Kwalifikacje zawodowe osób kończących szkoły często nie odpowiadają wymogom rynku pracy. Szkoły nie kierują się sugestiami pracodawców działających na lokalnym rynku pracy przy profilowaniu kierunków kształcenia. Część osób pomimo posiadania zawodu nie ma dodatkowych uprawnień do wykonywania pracy na danym stanowisku. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że główną przyczyną bezrobocia, oprócz niedostatecznej liczby nowych miejsc pracy w zawodach niewymagających kwalifikacji jest przede wszystkim niski poziom wykształcenia i brak odpowiednich umiejętności do wykonywania pracy na stanowiskach oferowanych przez pracodawców na lokalnym rynku pracy. Duże znaczenie ma również mała mobilność zarejestrowanych bezrobotnych oraz niechęć do zmian oraz postawy roszczeniowe. Liczba takich osób systematycznie wzrasta, przy jednoczesnym spadku ofert pracy przy pracach prostych.

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Rynek pracy na terenie działania PUP Krosno charakteryzuje się dużym stopniem uprzemysłowienia (z dominującymi dziedzinami przemysłu chemicznego-szklarskiego,

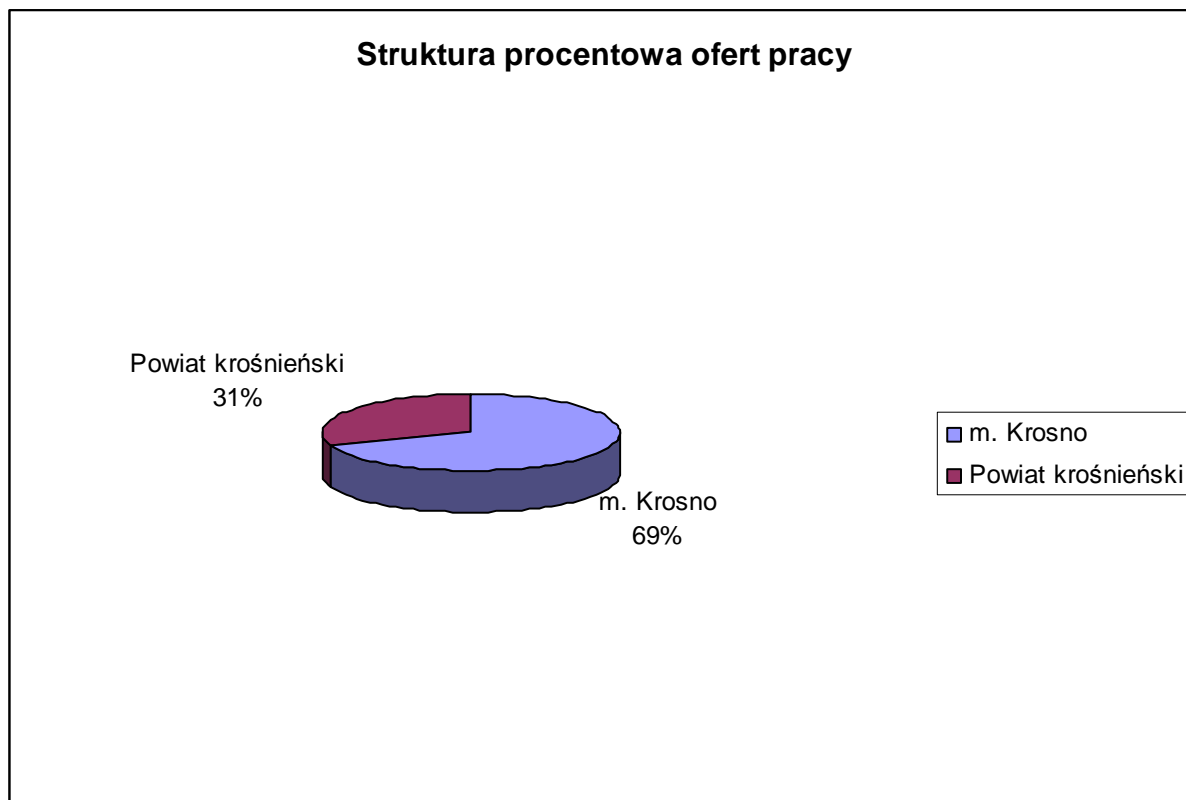
elektromaszynowego, drzewno meblarskiego, paliwowego i spożywczego) oraz stosunkowo dużą różnorodnością świadczonej działalności usługowej i handlowej (istotne znaczenie posiada handel przygraniczny prowadzony w oparciu o istniejące targowiska i giełdy).

Do charakterystycznych cech tego obszaru rynku należy zaliczyć:

- zdecydowana przewagę małych podmiotów gospodarczych zatrudniających do 5 pracowników, które nie planują zwiększania produkcji, czy świadczonych usług, a tym samym zwiększenia zatrudnienia,
- spadek ilości pozyskiwanych ofert pracy stałej i przy pracach prostych, a takiej pracy poszukują nasi klienci,
- niewielka ilość powstających nowych miejsc pracy – zgłaszane oferty w większości dotyczą wymiany pracowników,
- niskie i nieodpowiadające wymaganiom pracodawców kwalifikacje potencjalnych pracowników,
- oferty pracy o bardzo niskim wynagrodzeniu,
- nadmierna dominacja zatrudnienia w rolnictwie (odsetek pracujących w rolnictwie jest o ponad 20% wyższy od średniej krajowej),
- duże rozdrobnienie obszarowe gospodarstw rolnych, gorsze warunki upraw, wyższe od przeciętnych w kraju koszty produkcji rolniczej.

Na obszarze działania PUP Krosno funkcjonuje ponad 11,2 tyś. podmiotów gospodarczych, z tego ok. 60% w mieście Krośnie. Większość to podmioty jednoosobowe lub zatrudniające do 5 osób. Podmioty te zatrudniają łącznie ok. 36 tyś. osób (dane z WUS): w tym powiat grodzki – 24,5 tyś., powiat ziemski – 11,5 tyś., ponadto 27,6 tyś. pracuje w rolnictwie, w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Razem pracujący na terenie działania urzędu to 63,6 tyś. osób (bez służb i straży). Kilka tysięcy mieszkańców obu powiatów pracuje poza terenem działania PUP Krosno.

W 2006 roku pośrednicy pracy pozyskali **3578** wolnych miejsc pracy (o 693 więcej niż w 2005 roku).

POWIAT M. KROSNO

W powiecie m. Krosno złożonych zostało **2486** ofert pracy. Najwięcej ofert pracy złożonych zostało na następujące stanowiska:

- robotnik gospodarczy – 207,
- pracownik administracyjny – 151,
- sprzedawca – 104,
- hutnik – dmuchacz szkła - 104,
- spawacz ręczny łukiem elektrycznym – 97,
- kasjer handlowy – 90,
- magazynier – 86,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 65,
- pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali – 61,
- szlifierz szkła gospodarczego i technicznego – 56,
- pozostali robotnicy pomocniczy transportu i tragarze – 51,
- robotnik budowlany – 46,
- stolarz – 40,
- pracownik biurowy (technik prac biurowych) – 35,
- operator obrabiarek sterowanych numerycznie – 33,
- bez zawodu -32,
- kucharz – 30,
- szwaczka -30,
- pakowacz -30,
- ślusarz – 29,
- monter mebli – 28,
- kierowca samochodu ciężarowego - 28,
- murarz – 26,
- tapicer – 24,
- operator obrabiarek zespołowych – 24,
- specjalista ds. marketingu i handlu (sprzedaży) – 21,
- asystent rachunkowości (technik rachunkowości) – 19,
- fryzjer – 19,
- kelner – 18,
- obuwnik przemysłowy- 18,
- kierowca operator wózków jezdniowych – 16,
- operator wprowadzania danych – 15,
- mechanik samochodów osobowych – 15,
- pomoc kuchenna – 15,
- sortowacz – brakarz szkła – 14,
- stolarz meblowy – 14,
- portier – 14,
- pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani – 13,
- zdobnik szkła – 13,
- inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe – 12,
- technik mechanik -12,
- tokarz – 12,
- krawiec – 12,
- operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury – 12,
- pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych – 12,

- sprzątaczką – 12,
- operator maszyn do produkcji płyt i sklejek – 11,
- technik fizjoterapii – 11,
- przedstawiciel handlowy – 10,
- operator skrawarek drewna – 10,
- kierowca samochodu osobowego – 10.

POWIAT KROŚNIEŃSKI

W powiecie krośnieńskim u złożonych zostało **1092** wolnych miejsc pracy. Najwięcej na następujące stanowiska:

- robotnik gospodarczy – 277,
- pracownik administracyjny (technik administracji) – 56,
- kierowca samochodu ciężarowego – 54,
- sprzedawca – 53,
- kasjer handlowy – 36,
- kelner – 25,
- mechanik samochodów ciężarowych – 24,
- robotnik budowlany -23,
- kucharz – 22,
- ślusarz – 20,
- hutnik – dmuchacz szkła – 17,
- kierowca samochodu osobowego – 16,
- bez zawodu – 15,
- cukiernik – 15
- mechanik samochodów osobowych – 14
- operator maszyn do produkcji płyt i sklejek – 14,
- spawacz ręczny łukiem elektrycznym – 13,
- stolarz – 13,
- pozostali stolarze i pokrewni – 13,
- pracownik biurowy (technik prac biurowych) – 12,
- elektromonter instalacji elektrycznych- 12,
- murarz – 11,
- asystent rachunkowości (technik rachunkowości) – 10.

Pod względem ilości ofert wg sekcji PKD najwięcej było:

POWIAT M. KROSNO

- Przetwórstwo przemysłowe – 1147,
- Handel hurt. i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego – 490,
- Administracja publ. i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiec. społ. i powsz. ubezpiec. zdrowotne – 285,
- Budownictwo - 145,
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 85,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospod. – 84,
- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 71,
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność – 54,
- Edukacja – 45,
- Hotele i restauracje – 42,
- Pośrednictwo finansowe - 24,

- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę – 7,
- Górnictwo – 5,
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – 2,
- Rybactwo – 0,
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 0,
- Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.
- Działalność nie zidentyfikowana – 0.

POWIAT KROŚNIENSKI

- Przetwórstwo przemysłowe – 318,
- Administracja publ. i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiecz. społ. i powsz. ubezpiecz. zdrowotne – 291,
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego – 160,
- Budownictwo – 64,
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność – 59,
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 50,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospod. – 37,
- Hotele i restauracje – 36,
- Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 21,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę – 18,
- Edukacja -16,
- Górnictwo – 10,
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – 7,
- Pośrednictwo finansowe – 5,
- Rybactwo – 0,
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 0,
- Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.
- Działalność nie zidentyfikowana – 0.

Analiza ofert pracy pozyskanych przez urząd pracy nie odzwierciedla w pełni rynku pracy. Do urzędów pracy trafia około 30% ogółu ofert, niemniej jednak dają one pewien obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Stosunkowo duża ilość ofert pracy przy prostych pracach jak: bez zawodu, robotnik gospodarczy, robotnik budowlany wcale nie świadczy o dużym zapotrzebowaniu na te stanowiska, lecz o dużej rotacji i sezonowości prac na tych stanowiskach. Podobnie jest w zawodach gastronomicznych oraz w branży handlowej. Ponadto spora ilość ofert dla pracowników administracyjnych i biurowych związana jest z tym, iż zorganizowanych było sporo staży na te stanowiska, gdzie kierowane były nie tylko osoby z takim wykształceniem, lecz często osoby z wyższym wykształceniem o różnych specjalnościach. Duża ilość staży dla pracowników administracyjnych zorganizowanych było też w jednostkach administracji publicznej, gdzie często osoby te po odbyciu stażu nie zostały zatrudnione i dalej pozostają w rejestrze osób bezrobotnych. Ponadto największa ilość ofert, jaka wpłynęła do Urzędu stanowiło stanowisko robotnika gospodarczego, a to związane było z wykonywaniem prac społecznie użytecznych. Często pracodawcy zgłaszając wolne miejsca pracy wymagają od kandydatów nie tylko posiadania formalnego wykształcenia, ale też doświadczenia zawodowego, umiejętności ogólnych krótkiej przerwy w wykonywaniu zawodu bądź też dodatkowych kwalifikacji czy też uprawnień.

Przedstawionej analizie wynika, iż najwięcej ofert wpłynęło z branży przetwórstwo przemysłowe. Sporo ofert dotyczyło branży handlowej, budownictwa oraz z administracji (dotyczy to głównie ofert stażowych). Pozytywną tendencją jest znaczny wzrost liczby pozyskanych ofert w 2006 r. (o 693 więcej niż w 2005r.) niemniej jednak zauważyliśmy też znaczny wzrost liczby odmów przyjęcia propozycji pracy (w 2006 odnotowaliśmy 511 odmów przyjęcia propozycji pracy).

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Ze względu na wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, w powiecie m. Krosno zawodami nadwyżkowymi (wg kodu dwucyfrowego grupy zawodów) są:

- Ogrodnicy – 0,0000
- Siły zbrojne – 0,0000
- Rolnicy – 0,0000
- Kierownicy dużych i średnich organizacji - 0, 0625
- Pozostali specjaliści – 0,1464
- Kierownicy małych przedsiębiorstw – 0,2500
- Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia – 0,2600
- Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia – 0,2887
- Specjaliści szkolnictwa – 0,2975
- Średni personel techniczny – 0,3103
- Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 0,3881
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy – 0,4000
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni – 0,5000
- Pracownicy usług osobistych i ochrony – 0,5220
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 0,5877
- Górnicy i robotnicy budowlani – 0,6861
- Pracownicy pozostałych specjalności – 0,7482
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 0,8511

Zawodami zrównoważonymi są:

- Leśnicy i rybacy – 1,0000

Zawodami deficytowymi są:

- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 1,1124
- Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 1,1408
- Kierowcy i operatorzy pojazdów – 1,2041
- Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni – 1,2692
- Pracownicy obsługi biurowej – 1,4167
- Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 2,2051
- Operatorzy i monterzy maszyn – 2,4430
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 2,9259
- Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów – 3,2571

POWIAT KROŚNIEŃSKI

Zawodami nadwyżkowymi są:

- Ogrodnicy – 0,0000
- Siły zbrojne – 0,0000

- Rolnicy – 0,0000
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby – 0,0000
- Pozostali specjaliści – 0,0231
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 0,0395
- Średni personel techniczny – 0,0437
- Kierownicy dużych i średnich organizacji – 0,0625
- Specjaliści szkolnictwa – 0,0656
- Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia – 0,0865
- Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni - 0,0975
- Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia – 0,0984
- Leśnicy i rybacy - 0,1026
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 0,1058
- Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 0,1173
- Górnicy i robotnicy budowlani – 0,1196
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 0,1205
- Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 0,1317
- Pracownicy pozostałych specjalności – 0,1557
- Pracownicy usług osobistych i ochrony – 0,1637
- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 0,1799
- Operatorzy i monterzy maszyn – 0,1828
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni – 0,2000
- Pracownicy obsługi biurowej – 0,2000
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy – 0,2500
- Kierownicy małych przedsiębiorstw – 0,3333
- Kierowcy i operatorzy pojazdów – 0,5641

Zawodami zrównoważonymi są:

- Pracownicy przy prostych pracach w handlu i usługach – 0,9383
- Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów – 1,0444

Występowanie kierowników małych przedsiębiorstw związane jest z rejestrowaniem się osób, które zlikwidowały własną działalność gospodarczą (najczęściej są to osoby, które prowadziły działalność handlową).

Według rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie m. Krosno *zawodami nadwyżkowymi* są m.in. takie: nauczyciele przedszkoli, technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni, technicy technologii żywności, filolodzy i tłumacze, filozofowie, historycy i politolodzy, plastycy i pokrewni, animatorzy kultury, specjaliści metod nauczania, specjaliści administracji publicznej, organizatorzy turystyki i pokrewni, przygotowawcze włókna i przędzarze, dietetycy i żywieniowcy, technicy informatycy, ekonomiści, pielęgniarki, inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska, piekarze, cukiernicy i pokrewni, pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani, specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani, zaopatrzeniowcy, inżynierowie górnictwa, metalurzy i pokrewni, monterzy elektroniki, nauczyciele szkół podstawowych, księgowi, technicy elektrycy, technicy mechanicy, agenci do spraw sprzedaży (handlowcy), technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni, tkacze, dziewiarze i pokrewni, blacharze, prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, technicy gdzie indziej niesklasyfikowani, inżynierowie chemicy, technicy elektroniki, telekomunikacji i pokrewni, betoniarze, elektromonterzy, malarze

budowlani i pokrewni, zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni, sprzedawcy i demonstratorzy, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, elektromechanicy, mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń, ślusarze i pokrewni, monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, kaletnicy, rymarze i pokrewni, krawcy, kapelusznicy i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, kucharze, kelnerzy i pokrewni, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani, kierowcy samochodów osobowych, specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani, obuwnicy.

Zawodami *zrównoważonymi* są: recepcjoniści i rejestratorzy, kierownicy małych przedsiębiorstw w handlu hurtowym i detalicznym, specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, architekci, urbaniści i pokrewni, kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni, murarze i pokrewni, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów, operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych, kierowcy samochodów ciężarowych.

Zawodami *deficytowymi* są: fizjoterapeuci i pokrewni, ustawiacze – operatorzy obrabiarek skrawających do metali, posadzkarze i pokrewni, monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych, szwaczki, hafciarki i pokrewni, robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, pracownicy do spraw finansowo statystycznych, formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła, magazynierzy i pokrewni, informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani, krojczowie, inżynierowie mechanicy, robotnicy budowy dróg i pokrewni, tapicerzy i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, monterzy wyrobów z drewna, operatorzy urządzeń do obróbki drewna, stolarze i pokrewni, operatorzy wózków podnośnikowych, operatorzy maszyn do obróbki metali, szlifierze narzędzi i polerowacze metali, spawacze i pokrewni, dekarze, inżynierowie elektrycy, spedytorzy i pokrewni, ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni, operatorzy maszyn tkackich, dziewiarskich i pokrewni.

Według rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie krośnieńskim *zawodami nadwyżkowymi* są: nauczyciele przedszkoli, tapicerzy i pokrewni, technicy informatycy, technicy analityki medycznej, technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni, technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni, technicy technologii chemicznej i pokrewni, technicy technologii żywności, biolodzy, dietetycy i żywieniowcy, filolodzy i tłumacze, filozofowie, historycy i politolodzy, elektromonterzy, elektromechanicy, inżynierowie chemicy, inżynierowie elektronicy i telekomunikacji, inżynierowie górnicy, metalurdzy i pokrewni, informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani, introligatorzy, doręczyciele pocztowi i pokrewni, monterzy elektronicy, robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani, prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani, asystenci usług pocztowych i telekomunikacyjnych, technicy mechanicy, technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni, specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń, krawcy, kapelusznicy i pokrewni, animatorzy kultury, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, kaletnicy, rymarze i pokrewni, ekonomiści, plastycy i pokrewni, inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, zaopatrzeniowcy, monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, obuwnicy, nauczyciele szkół podstawowych, technicy elektronicy,

telekomunikacji i pokrewni, robotnicy leśni i pokrewni, pielęgniarzy, tkacze, dziewiarze i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni, sprzedawcy i demonstratorzy, formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła, murarze i pokrewni, ślusarze i pokrewni, magazynierzy i pokrewni, posadzkarze i pokrewni, piekarze, cukiernicy i pokrewni, kucharze, technicy elektrycy, stolarze i pokrewni, spawacze i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, kelnerzy i pokrewni, malarze budowlani i pokrewni, kierowcy samochodów osobowych, pracownicy do spraw finansowo-statystycznych, kierowcy samochodów ciężarowych.

Zawodami *zrównoważonymi* są: elektrycy budowlani i pokrewni, kierownicy działów marketingu i sprzedaży, inżynierowie elektrycy, monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych.

Zawodami *deficytowymi* są: pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni, kasjerzy i sprzedawcy biletów, recepcjoniści i rejestratorzy, kierownicy małych przedsiębiorstw w przemyśle przetwórczym, operatorzy sprzętu komputerowego i pokrewni, kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni, monterzy sprzętu elektronicznego.

4. WYNIKI BADANIA W ZAKŁADACH PRACY

Badania ankietowe w zakładach pracy zostały opracowane na podstawie próby wylosowanej przez Główny Urząd Statystyczny oraz uogólnione po naliczeniu wag przez GUS. Niestety otrzymany przez nas wykaz zakładów pracy do przeprowadzenia badania zawierał szereg błędów; część firm zostało już dawno zlikwidowanych, w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą okazało się, iż niektórzy pracodawcy zmarli, pod wskazanymi w wykazie adresami nie udało się zlokalizować niektórych firm, adresy firm zawierały nieaktualne dane, np. stary kod pocztowy, brak aktualnej ulicy, brak numeru domu bądź numeru mieszkania. Ponadto część pracodawców odmówiło wypełnienia ankiety. Sporo firm wypełniło ankiety, ale nie planowało w 2007 roku przyjąć pracowników a bardzo mało firm zadeklarowało, iż planuje zwolnić pracowników. Ogółem wylosowanych było 420 zakładów pracy do przeprowadzenia badania. Z uwagi na to, iż próba ta zawierała też zakłady zlikwidowane trudno tak do końca uznać tę próbę za reprezentatywną.

POWIAT M. KROSNO

W powiecie miasto Krosno wylosowanych było 208 zakładów do przeprowadzenia badania. Z tej liczby 67 zakładów wypełniło i złożyło ankiety, 22 zakłady były zlikwidowane, z 18 brak było kontaktu (najczęściej pod wskazanym w wykazie adresem brak było firmy), 101 zakładów odmówiło złożenia formularza (część z tych zakładów, zwłaszcza jednoosobowych prawdopodobnie nie prowadziło już działalności). Po przemnożeniu przez odpowiednie wagi nadane zakładom pracy przez GUS w celu uogólnienia wyników badania okazało się pracodawcy zamierzają przyjąć 1369 osób (13 w sektorze publicznym, a 1356 w sektorze prywatnym).

Największa ilość planowanych przyjęć do pracy przewidziana jest w następujących branżach:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 452,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 347,
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – 199,

- budownictwo -118,
- przetwórstwo przemysłowe – 92.

Największa ilości planowanych zwolnień przewidziana jest w następujących branżach:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 79,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 54,
- budownictwo -53,
- edukacja – 52.

Największa ilość planowanych przyjęć przewidywana jest ilość następujących zawodach:

- sprzedawca -199,
- pozostali spawacze i pokrewni – 159,
- pielęgniarka – 133,
- pozostali lekarze - 106,
- robotnik budowlany – 67,
- przedstawiciel handlowy – 66,
- magazynier – 54,
- kierowca samochodu ciężarowego – 53.

Największa ilość planowanych zwolnień przewidywana jest w następujących zawodach:

- sprzedawca- 106,
- pozostali lekarze – 27,
- pielęgniarka – 27,
- pozostali elektromonterzy – 27,
- nauczyciel fizyki i astronomii – 13,
- nauczyciel geografii – 13,
- nauczyciel/instruktor praktycznej nauki zawodu – 13,
- pozostali nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy – 13,
- magazynier – 13,
- brukarz- 13,
- dróżnik przejazdowy – 13.

POWIAT KROŚNIENSKI

W powiecie krośnieńskim wylosowanych było 212 zakładów do przeprowadzenia badania. Z tej liczby 62 zakładów wypełniło i złożył ankiety, 27 zakłady były zlikwidowane, z 10 brak było kontaktu (najczęściej pod wskazanym w wykazie adresem brak było firmy), 113 zakładów odmówiło złożenia formularza (część z tych zakładów, zwłaszcza jednoosobowych prawdopodobnie też nie istnieje). Po przemnożeniu przez odpowiednie wagi nadane zakładom pracy przez GUS w celu uogólnienia wyników badania okazało się pracodawcy zamierzają przyjąć 848 osób (97 w sektorze publicznym, a 751 w sektorze prywatnym).

Największa ilość planowanych przyjęć do pracy przewidziana jest w następujących branżach:

- transport, gospodarka magazynowa i łączność – 377,
- przetwórstwo przemysłowe – 195,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 114,
- edukacja – 97.

Największa ilości planowanych zwolnień przewidziana jest w następujących branżach:

- edukacja – 33,
- przetwórstwo przemysłowe - 16.

Największa ilość planowanych przyjęć przewidywana jest ilość następujących zawodach:

- stolarz – 98,
- cukiernik – 81,
- kucharz – 65,
- mechanik samochodów osobowych – 49,
- kierowca samochodu ciężarowego - 49,
- bez zawodu – 33,
- magazynier – 33,
- kasjer handlowy – 33,
- sprzedawca – 33,
- pilarz – 33,
- operator koparek i zwałowarek- 33,
- operator pras w produkcji drzewnej – 33,
- kierowca operator wózków jezdniowych – 33,
- palacz pieców zwykłych – 33,
- pakowacz – 33.

Największa ilość planowanych zwolnień przewidywana jest w następujących zawodach:

- pomoc kuchenna -33,
- bufetowy (barman) – 16.

Przedstawiona analiza nie w pełni odzwierciedla rzeczywistych planów pracodawców na lokalnym rynku pracy. Większość firm wypełniając ankiety nie podawało, iż planują ruchy pracowników w 2007 r. O ile jeszcze o planowanych przyjęciach pracowników część firm się wypowiedziała to o planowanych zwolnieniach już bardzo znikoma ilość firm zadeklarowała, iż będzie zwalniać pracowników. Dotyczy to zwłaszcza zakładów, którym zostały nadane wagi przez GUS i których podane dane ilościowe o planowanych przyjęciach i zwolnieniach zostały przemnożone przez odpowiednie wagi. Z tego tytułu też w wykazie planowanych przyjęć pracowników znaleźli się lekarze i pielęgniarki w tak dużej liczbie.

5. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

Powiat m. Krosno

Analiza ta została opracowana w oparciu o badania ankietowe przeprowadzone w szkołach ponadgimnazjalnych. Większość szkół w powiecie m. Krosno funkcjonuje w ramach Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych, składających się z zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, technikum lub liceum zawodowego. W badaniach tych wzięły udział następujące szkoły: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1(w skład, którego wchodzi: V Liceum Ogólnokształcące, I Liceum Profilowane, Technikum Nr 1), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 (Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum Usług Fryzjerskich, Technikum Handlowe, Technikum Organizacji Usług Gastronomicznych, Technikum Odzieżowe, Technikum Odzieżowe po ZSZ, Technikum Usług Fryzjerskich po ZSZ, Technikum Gastronomiczne po ZSZ, Technikum Gastronomiczne Uzupełniające, Technikum Handlowe Uzupełniające), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 (III Liceum Profilowane, Technikum Nr 3, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum po ZSZ, VII Liceum Ogólnokształcące), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 (IV Liceum Profilowane, Technikum Nr 4, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5

(Liceum Profilowane, Liceum Ogólnokształcące, Technikum), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 6 (Technikum Nr 6, VI Liceum Profilowane, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 6), I Liceum Ogólnokształcące, II Liceum Ogólnokształcące, Liceum Plastyczne, Zespół Szkół Muzycznych, Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego (IV Liceum Ogólnokształcące, VII Liceum Profilowane, Technikum Nr 7, Szkoła Policealna dla Młodzieży nr 1, Szkoła Policealna dla Dorosłych, Technikum Mechaniczne dla Dorosłych, Technikum Naftowe dla Dorosłych, Technikum Szklarskie dla Dorosłych, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Liceum Profilowane dla Dorosłych, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych), Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy, Policealne Studium Zawodowe „Wszechnica”, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy), Niepubliczna Szkoła Policealna Nr 1, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa.

Pod względem ilości absolwentów, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w 2006 roku większą ilość stanowią:

Wykształcenie wyższe:

- pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni – 236,
- pielęgniarka – 163
- nauczyciel wychowania fizycznego – 107,
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 106
- inżynier systemów komputerowych – 105,
- nauczyciel języka obcego – 105,
- nauczyciel nauczania początkowego – 96,
- pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska - 86,
- pozostali inżynierowie mechanicy- 47,
- nauczyciel języka polskiego - 41.

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe:

- technik mechanik – 125,
- asystent ekonomiczny – 88,
- technik budownictwa – 81,
- handlowiec – 74,
- technik informatyk – 63,
- technik elektronik – 63,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 53,
- technik technologii odzieży – 45,
- animator kultury – 44,
- pracownik administracyjny – 43
- organizator obsługi turystycznej – 31,
- asystent usług pocztowych – 31,
- technik elektryk – 29,
- plastyk - 29
- organizator usług gastronomicznych – 25,
- fryzjer (technik usług fryzjerskich) – 22,
- technik ochrony środowiska -21,
- technik geolog – 20,
- technik technologii szkła – 18
- pracownik ochrony mienia i osób – 15,
- technik górnictwa otworowego – 12,

Wykształcenie średnie ogólnokształcące – 1293

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

- pozostali operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego- 54,
- ślusarz- 37,
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie – 34,
- fryzjer – 32,
- cukiernik – 32,
- kucharz małej gastronomii – 30,
- mechanik samochodów osobowych – 28,
- sprzedawca – 27,
- piekarz – 24,
- elektromechanik pojazdów samochodowych – 23
- krawiec - 9,
- elektromonter instalacji elektrycznych – 4.

Pod względem ilości absolwentów zarejestrowanych w PUP w końcu roku sytuacja przedstawiała się następująco:

Wykształcenie wyższe:

- pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni – 33 (14% ogółu absolwentów, którzy ukończyli ten kierunek w 2006 roku),
- pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska – 14 (16,3%),
- nauczyciel nauczania początkowego – 11 (11,5%),
- nauczyciel języka polskiego – 9 (22%),
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 9 (8,5%),
- nauczyciel wychowania fizycznego – 6 (5,6%),
- inżynier systemów komputerowych – 3 (2,9%)
- pielęgniarzka – 3 (1,8%),
- pozostali inżynierowie mechanicy- 2 (4,2%),
- nauczyciel języka obcego – 2 (1,9%).

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe:

- asystent ekonomiczny – 22 (25%),
- handlowiec – 15 (20,2%),
- technik budownictwa – 12 (14,8%),
- technik mechanik – 8 (6,4%),
- technik technologii odzieży – 6 (13,3%),
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 6 (11,3%),
- pracownik administracyjny – 6 (13,9%),
- animator kultury – 5 (11,4%),
- fryzjer (technik usług fryzjerskich) – 5 (22,7%),
- technik informatyk – 5 (7,9%),
- organizator usług gastronomicznych – 4 (16%),
- organizator obsługi turystycznej – 3 (9,7%),
- asystent usług pocztowych – 3 (9,7%)
- technik geolog – 2 (10%),
- technik ochrony środowiska - 2 (9,5%),

- technik elektryk – 2 (6,9%),
- pracownik ochrony mienia i osób – 2 (13,3%),
- technik elektronik – 1 (1,6%)
- plastik – 1 (3,4%)
- technik technologii szkła – 1 (5,5%),
- technik górnictwa otworowego – 0

Wykształcenie średnie ogólnokształcące – 53 (4,1%)

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

- technolog robót wykończeniowych w budownictwie – 12 (35,3%),
- fryzjer – 9 (28,1%),
- pozostali operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego- 5 (9,2%),
- piekarz – 5 (20,8%),
- mechanik samochodów osobowych – 3 (10,7%),
- cukiernik – 3 (9,4%),
- krawiec- 3 (33,3%),
- kucharz małej gastronomii – 2 (6,7%)
- sprzedawca – 2 (7,4%),
- ślusarz- 2 (5,4%)
- elektromechanik pojazdów samochodowych – 1 (4,3%),
- elektromonter instalacji elektrycznych – 0.

Pod względem ilości przewidywanych absolwentów, którzy ukończą szkołę w 2006 roku sytuacja przedstawia się następująco:

Wykształcenie wyższe:

- pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni – 273,
- pielęgniarka – 195,
- nauczyciel wychowania fizycznego – 135,
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 118,
- nauczyciel języka obcego – 115,
- nauczyciel nauczania początkowego – 98,
- inżynier systemów komputerowych – 97,
- pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska - 87,
- nauczyciel języka polskiego – 71,
- pozostali inżynierowie mechanicz- 64,

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe:

- asystent ekonomiczny – 114,
- technik mechanik – 85,
- handlowiec - 84
- technik informatyk – 66,
- technik elektronik – 59,
- inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy – 46,

- pracownik administracyjny – 42,
- organizator obsługi turystycznej – 37
- animator kultury – 34,
- plastyk - 31
- technik technologii odzieży – 30,
- technik geolog – 29,
- asystent usług pocztowych – 28,
- fryzjer – 28,
- organizator usług gastronomicznych – 25,
- technik budownictwa – 25,
- technik ochrony środowiska -21,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 19,
- pracownik ochrony mienia handlowiec osób – 17,
- technik elektryk – 16,
- kosmetyczka – 13,
- technik technologii szkła – 9,

Wykształcenie średnie ogólnokształcące – 1297

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

- pozostali operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego- 55,
- posadzkarz – 41,
- mechanik samochodów osobowych – 40,
- kucharz małej gastronomii – 37,
- ślusarz – 36,
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie – 36,
- fryzjer – 30,
- sprzedawca – 30,
- cukiernik – 27,
- elektromechanik pojazdów samochodowych – 20
- piekarz – 13,
- krawiec – 13,
- elektromonter instalacji elektrycznych

Z przedstawionej analizy wynika, iż zdecydowane najwięcej osób ukończyło i kończy w 2007 roku licea ogólnokształcące. Stosunkowo nieliczna ich grupa rejestruje się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krośnie, gdyż większość z nich kontynuuje lub zamierza kontynuować dalszą naukę. Stosunkowo mało jest kierunków zawodowych, w których kształcą się osoby. Mało osób ukończyło szkołę zawodową, niemniej jednak stosunkowo duży ich odsetek figuruje w ewidencji osób bezrobotnych. Świadczy to o ich słabym przygotowaniu do wykonywania zawodu, gdyż w większości tych kierunków pracodawcy poszukują pracowników. Ponadto bardzo dużo osób kończy szkoły średnie i to kierunki, na które jest stosunkowo małe zapotrzebowanie na rynku pracy (administracja, ekonomia, geologia, górnictwo otworowe, ochrona środowiska, technikum żywienia). Na terenie powiatu m. Krosna funkcjonuje jedna szkoła wyższa, w której studiuje 4742 osoby. W 2006 roku szkołę tą ukończyło 1092 osób, natomiast w 2007 roku przewidywana liczba absolwentów ma wynieść 1252 osób. Najwięcej trudności ze znalezieniem pracy mają osoby o specjalności

gospodarka regionalna z agroturystyką, obsługa ruchu turystycznego i rekreacji, inżynieria środowiska, edukacja wczesnoszkolna.

Powiat krośnieński

W badaniach ankietowych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu krośnieńskiego wzięły udział: Zespół Szkół w Dukli, Zespół Szkół – Liceum Ogólnokształcące w Korczynie, Michalicki Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Miejscu Piastowym (Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum Drzewne, Technikum Poligraficzne), Liceum Ogólnokształcące przy NSD w Miejscu Piastowym, Zespół Szkół Publicznych - Liceum Ogólnokształcące w Rymanowie, Liceum Ogólnokształcące w Jedliczu, Zespół Szkół w Jedliczu (Technikum, Liceum Profilowane), Zespół Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich w Iwoniczu Zdroju (Szkoła Policealna, Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna), Zespół Szkół w Iwoniczu.

Pod względem ilości absolwentów, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w 2006 roku większą ilość stanowią:

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe:

- technik poligraf – 63,
- technik mechanik – 47,
- organizator usług hotelarskich – (technik hotelarstwa) – 31,
- asystent ekonomiczny (technik ekonomista) – 30,
- technik mechanizacji rolnictwa – 30,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 26,
- technik technologii drewna – 26,
- dietetyk – 23,
- kucharz – 23,
- organizator usług gastronomicznych – 22,
- technik rolnik – 13.

Wykształcenie średnie ogólnokształcące: 230

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

- kucharz małej gastronomii – 39,
- cukiernik 14,
- stolarz- 8,
- tapicer - 6

Pod względem ilości absolwentów zarejestrowanych w PUP w końcu roku sytuacja przedstawiała się następująco:

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe:

- technik poligraf – 9 (14,3% ogółu absolwentów, którzy ukończyli ten kierunek w 2006 roku)
- technik mechanik – 8 (17%)
- technik mechanizacji rolnictwa – 6 (20%)
- organizator usług hotelarskich – 6 (19,3%)
- dietetyk – 5 (21,7%)
- asystent ekonomiczny (technik ekonomista) – 5 (16,6%)
- kucharz – 5 (21,7%)

- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 3 (11,5%)
- technik technologii drewna – 2 (7,7%)
- technik rolnik – 2 (15,4%)
- organizator usług gastronomicznych – 1 (4,5%)

Wykształcenie średnie ogólnokształcące: 16 (6,9%)

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

- kucharz małej gastronomii – 8 (20,5%)
- cukiernik – 3 (21,4%)
- tapicer – 1 (16,6%)
- stolarz - 0

Pod względem ilości przewidywanych absolwentów, którzy ukończą szkołę w 2007 roku sytuacja przedstawia się następująco:

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe:

- technik poligraf – 59,
- organizator usług hotelarskich – (technik hotelarstwa) – 46,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 32,
- technik mechanizacji rolnictwa – 27,
- asystent ekonomiczny (technik ekonomista) – 25,
- technik mechanik – 23,
- organizator usług gastronomicznych 23,
- technik rolnik – 19,
- dietetyk – 18,
- technik technologii drewna – 17,
- kucharz – 16
- kelner - 9

Wykształcenie średnie ogólnokształcące: 225

Wykształcenie zasadnicze zawodowe:

- kucharz małej gastronomii – 57,
- stolarz- 17
- cukiernik 9,
- tapicer – 9.

W powiecie krośnieńskim także największą ilość osób ukończyło i ukończy w 2006 roku liceum ogólnokształcące. Ponadto w 12 kierunkach osoby ukończyły szkoły średnie. Bardzo mało jest kierunków zawodowych, w których kształcą się osoby (tylko 4). Największe trudności ze znalezieniem pracy mają osoby, które ukończyły kierunki: technik rolnik, cukiernik, technik poligraf, dietetyk, technik ekonomista, kucharz małej gastronomii.

WNIOSKI

Przedstawiona analiza nie odzwierciedla w pełni sytuacji na lokalnym rynku pracy. Obejmuje okres jednego roku, ale nie obejmuje pełnej analizy posiadanych kwalifikacji osób bezrobotnych, jak też i informacji zawartych w ofertach pracy. Ponadto z uwagi na to, iż analizą tą objęto osobno powiat m. Krosno i krośnieński trudno jest w pełni odzwierciedlić rzeczywistą sytuację na tym rynku pracy. Często osoby bezrobotne zamieszkałe na terenie jednego powiatu podejmują pracę na terenie innego powiatu (dotyczy to głównie osób zamieszkałych na terenie powiatu krośnieńskiego, którzy podejmują pracę na terenie powiatu m. Krosno). Ponadto osoby zamieszkałe na terenie powiatu krośnieńskiego podejmują dalszą naukę na terenie powiatu grodzkiego. W warunkach gospodarki rynkowej, rynek pracy, jak każdy inny, rządzi się prawami popytu i podaży. O odpowiednie miejsca pracy trzeba konkurować z innymi, ponieważ liczba osób chętnych do podjęcia pracy w znacznej mierze przewyższa liczbę ofert pozyskanych przez urząd pracy. W takiej sytuacji na rynku pracy towarem stają się kwalifikacje, potencjał intelektualny, cechy osobowości i temperamentu, dlatego też wybierając kierunek dalszego kształcenia, czy prowadząc nabór na dany kierunek należy wziąć pod uwagę, oprócz zainteresowań i predyspozycji, również sytuację na lokalnym rynku pracy. Niemniej jednak jest też sporo zawodów, na które jest dość duże zapotrzebowanie na rynku pracy. Pracodawcy przy zatrudnianiu pracowników zwracają głównie uwagę na takie cechy jak: kwalifikacje zawodowe, wykształcenie, wiek, dodatkowe umiejętności, sposób działania (elastyczność), staż pracy, referencje. Uwagi pracodawców na temat systemu kształcenia i postaw absolwentów dotyczą:

- Braku odpowiedniego przygotowania praktycznego (np. w zakresie obsługi maszyn i urządzeń nowej generacji),
- Braku umiejętności do wykonywania zawodu,
- Rozbieżności teorii z praktyką procesie kształcenia,
- Braku operatywności, kreatywności,
- Faktu, że nauczanie w szkołach odbywa się w oderwaniu od realiów panujących w firmach,
- Zawyżonej samooceny, co do własnych kwalifikacji i oczekiwanych gratyfikacji za poziom świadczonej pracy.

Według pracodawców odpowiednie przygotowanie praktyczne spowodowałoby większe zainteresowanie zatrudnianiem młodych osób. W istniejącej sytuacji gospodarczej konieczne jest uświadomienie uczniom realiów panujących na rynku pracy oraz szersza współpraca szkół z firmami, dla których kształcą przyszłych pracowników zakresie dostosowania programów nauczania do potrzeb pracodawców.

Na podstawie analizy zapotrzebowań pracodawców na pracowników, pracowników także analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wynika, iż grupie osób z wykształceniem wyższym poszukują oni najczęściej osób z doskonałą znajomością przynajmniej jednego języka obcego (najczęściej angielskiego) w zawodach:

- Projektantów i analityków systemów komputerowych,
- Inżynierów mechaników, inżynierów elektroników, inżynierów budownictwa, konstruktorów, inżynierów telekomunikacji,
- Specjalistów ds. finansowych,
- Ekonomistów,
- Nauczycieli języków obcych,
- Farmaceutów,
- Fizjoterapeutów,

W grupie techników i średniego personelu największy wzrost zapotrzebowania dotyczy:

- Techników elektryków, elektroników,
- Techników budownictwa i urządzeń sanitarnych (dotyczy to osób głównie posiadających uprawnienia),
- Techników technologii drewna,
- Zaopatrzeniowców, sprzedawców, magazynierów, agentów ds. sprzedaży, kasjerów
- Księgowych,
- Techników farmacji,
- Techników fizjoterapii,

Wśród osób z wykształceniem zawodowym największe zapotrzebowanie dotyczy następujących grup zawodowych:

- Robotników budowlanych (murarzy, cieśli, zbrojarzy, dekarzy, posadzkarzy, stolarzy budowlanych),
- Robotników w przetwórstwie spożywczym (masarzy, piekarzy, cukierników),
- Robotników obróbki drewna, stolarzy meblowych, tapicerów,
- Operatorzy obrabiarek sterowanych numerycznie,
- Formowaczy wyrobów szklanych, krajaczy i szlifierzy szkła,
- Operatorów maszyn i urządzeń do obróbki metali,
- Spawaczy,
- Kierowców samochodów ciężarowych (posiadających aktualne świadectwo kwalifikacji),
- Krawcowych, szwaczek,
- Fryzjerów,
- Kucharzy, kelnerów, barmanów.

Raport opracował:
Pośrednik pracy
Jacek Miś